

Szabálysértési elzárás

A végrehajtás szabályai az új jogszabályok tükrében

Több mint 30 év után a magyar szabálysértési joganyag korszerűsítése az 1999. évi LXIX. tv. (Szbtv.) megalkotásával történt meg, amely 2000. március 1-jén lépett hatályba. (Érdemes megjegyezni, hogy az Szbtv-t hatálybalépése előtt már két ízben módosították, a szervezett bűnözéssel összefüggő egyes feladatokról szóló 1999. évi LXXV. törvénnyel és az egyes büntetőjogi jogszabályok módosításáról szóló 1999. évi CXX. törvénnyel.) Az Szbtv. eleget téve a modern kívánalmaknak, szabályozza azon jogsértő magatartásokért alkalmazható jogkövetkezményeket, amelyek a bűncselekményhez képest enyhébb fokban sértik vagy veszélyeztetik a társadalom általánosan elfogadott együttélési normáit, akadályozzák vagy zavarják a közigazgatás működését, illetve meghatározott tevékenység vagy foglalkozás gyakorlásának szabályaiba ütköznek. Az ezekért a jogsértő magatartásokért alkalmazható jogkövetkezmények egyike a szabálysértési elzárás (továbbiakban: elzárás).

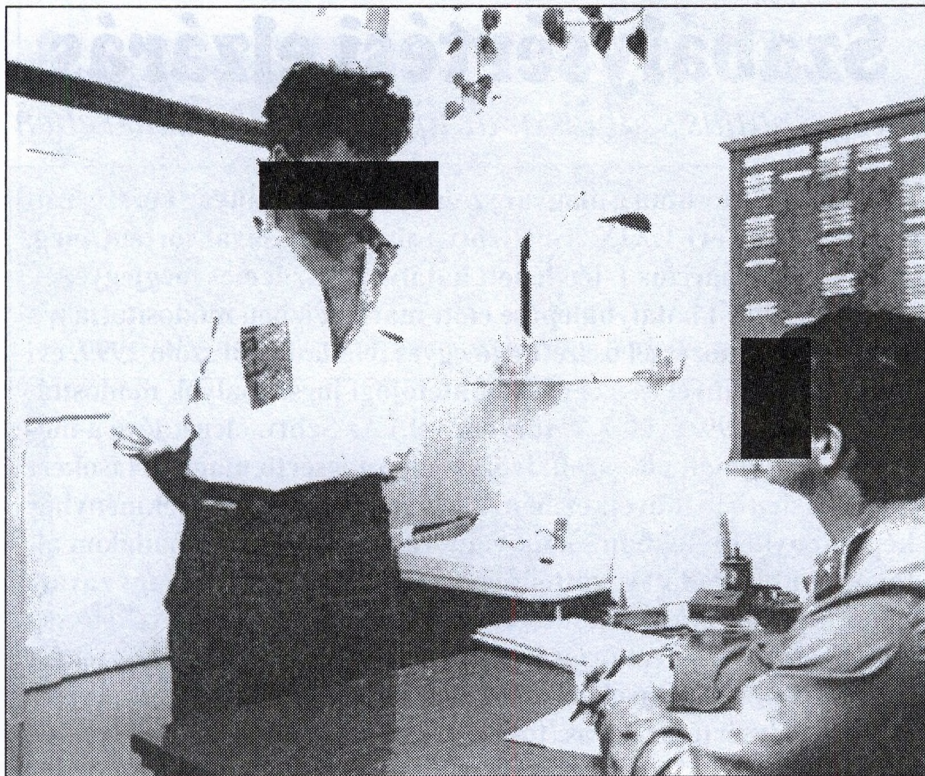
Jogi háttér

Az elzárás végrehajtása vonatkozásában kiemelkedő jelentőségű az 1979. évi 11. sz. tvr. (továbbiakban: bv. kódex) XII. fejezete, míg a rendeleti szintű jogszabályok közül elsődleges az elzárás, illetőleg a pénzbírságot helyettesítő elzárás végrehajtásának részletes szabályairól szóló 7/2000. (III. 29.) IM-BM együttes rendelet (továbbiakban: R), valamint a szabadságvesztés és az előzetes letartóztatás végrehajtásának szabályairól szóló 6/1996. (VII. 12.) IM-rendelet (továbbiakban: bv. szabályzat), amelyre a R. következetesen, mint mögöttes jogszabályra hivatkozik. Részletsszabályokat tartalmaz a fogvatartottak fegyelmi felelősségéről szóló 11/1996. (X. 15.) IM-rendelet, a fogvatartottakkal kapcsos-

latos kártérítési eljárás szabályairól szóló 13/1996. (XII. 23.) IM-rendelet, a bv. intézetekben fogva tartottak birtokában lévő külföldi fizetőeszközzel kapcsolatos eljárásról szóló 4/1997. (II. 12.) IM-rendelet és a fogvatartottak egészségügyi ellátásáról szóló 5/1998. (III. 6.) IM-rendelet.

Az Szbtv. absztrakt definícióban határozza meg a szabálysértés fogalmát. „Szabálysértés az a jogellenes tevékenységben, vagy mulasztásban megnyilvánuló cselekmény, melyet törvény, kormányrendelet, vagy önkormányzati rendelet szabálysértésnek nyilvánít, s amelynek elkövetőit az e törvényben meghatározott joghátrány fenyegeti.” (Szbtv. 1 § (1) bek.)

A fogalom meghatározásból az alábbi elemek igényelnek magyarázatot.

Az elzárás önállóan is kiszabható büntetés

Jogellenesség: csak az írott közigazgatási jogi norma megsértését jelentheti.

Tevékenység: mindig emberi magatartáshoz fűződő aktivitást jelent, amely jellegét tekintve lehet cselekvés vagy mulasztás.

Szabálysértéssé nyilvánítás: a jogalkotó a legmagasabb szintű jogszabályokban rögzíti az egyes szabálysértéseket. Megjegyzendő, nincs akadálya annak, hogy az említett magas szintű (törvény, kormányrendelet, önkormányzati rendelet) jogszabályokban megfogalmazott ún. kerettényállást alacsonyabb rendű norma töltsen meg tartalommal.

Törvényben meghatározott joghatárány: az Szbvtv. szankciórendszerében büntetesként szerepel az elzárás és a pénz-

bírság, intézkedésként szerepel a járművezetéstől eltiltás, az elkobzás, a kiutasítás és a figyelmeztetés.

Társadalomra veszélyesség: ez a kritérium nem fogalmazódik meg közvetlenül a definícióban, de szükségessége nem vitatható.

A szabálysértés jellegétől függően önállóan is kiszabható büntetés az elzárás, amelynek alkalmazására csak törvényi felhatalmazás alapján kerülhet sor. Időtartamát tekintve 1 naptól 60 napig terjedhet. [Kivételesen az Szbvtv. 24. § (1) bekezdésében meghatározott esetben 90 nap is lehet.] Az elzárás tartamába minden esetben bele kell számítani a szabálysértési őrizet teljes idejét és a négy órát meghaladó előállítás tartamát. A jogalkotó figyelem-

be vette a méltányolható személyi körülményeket is, amelyek alapján elzárás alkalmazásának nincsen helye, ha az elkövető fiatalkorú, külön jogszabályban meghatározott fogyatékos személy, kórházi fekvőbeteg-ellátásban részesül, kórházi kezelése válik szükségessé, a terhesség 4. hónapját elérő nő, 16 éves korát be nem töltő, gyermekét egyedül nevelő szülő, vagy fogyatékos, illetve folyamatos ápolást igénylő hozzátartozójáról egyedül gondoskodik.

Az Szbtv. alapján alkalmazható másik büntetési nem a pénzbírság, amely represszív (vagyoni jellegű) joghátrány. Legalacsonyabb összege 1000 Ft (általános minimum), legmagasabb összege 100 000 Ft (általános maximum) lehet. Az általános maximum és minimum voltaképp garanciális és elvi jelentőségű szabály, mert ott érvényesül, ahol a törvény különös rendelkezései nem tartalmazznak eltérő rendelkezést. Tulajdonképpen azt a keretet jelöli meg, melyek között a jogalkotó és a jogalkalmazó egyaránt mozoghat. (Meg kell jegyezni azonban, hogy az önkormányzati rendeletben megállapított szabálysértés esetén kiszabható pénzbírság nem haladhatja meg a 20 000 Ft-ot.)

Abban az esetben, ha a pénzbírságot nem fizeti meg az elkövető és ez a közigazgatási végrehajtás általános szabályai szerint, illetőleg adók módjára nem hajtható be, elzárásra kell azt átváltoztatni. Az átváltoztatás azonban nem generális, mert értelemszerűen azon elkövetőkkel szemben nem lehet alkalmazni a pénzbírság meg nem fizetése miatti elzárást, akikkel szemben az elzárás – mint önálló büntetés – nem szabható ki. A pénzbírságtól, mint büntetéstől csak akkor várható kellő visszatartó és nevelő hatás, ha azt az elkövető megfizeti, vagy végrehajtási eljárás keretén belül behajtják, s ennek következtében az elkövetőt tényleges és valóságos anyagi hátrány éri. Abban az esetben, ha az elkövető a határozatban foglaltaknak önként eleget tesz (azonnal megfizeti, illetve

halasztást, vagy részletfizetést kap) nem merül fel probléma. Az eljárás folytatására van azonban szükség ott, ahol az elkövető nem akar, vagy nem tud fizetni és vele szemben a munkabérre, vagy egyéb rendszeres járandóságára vezetett végrehajtás sem jár eredménnyel. A pénzbírságot meg nem fizetett elkövetővel szemben először a munkabérére (munkaviszonyon vagy tagsági viszonyon alapuló jövedelmére, vagy egyéb járandóságára) vezetett végrehajtással, ún. letiltással kell behajtani. Ennek eredménytelensége esetén van lehetőség a pénzbírság elzárásra történő átváltoztatására.

A pénzbírság elzárásra történő átváltoztatása során 1000 Ft-tól 2000 Ft-ig terjedő összeg helyett 1 napi elzárást kell számítani és figyelemmel kell lenni arra, hogy a pénzbírság helyébe lépő elzárás 1 napnál rövidebb és 60 napnál több nem lehet. (Természetesen a fentebb említett 90 napos kivételes szabály itt is érvényesül.) Az átváltoztatás arányát az elkövető már a pénzbírságot megállapító határozatból is megismeri, amelynek alapján fel tudja mérni annak súlyát érintő hatását is. A pénzbírságot kiszabó szerv ugyanis már a határozatban köteles megjelölni az átváltoztatás mértékét, amelyre a fentebb ismertetett szabályok vonatkoznak. Az átszámítási mód (ún. átváltási kulcs) alkalmazásánál követelmény az is, hogy a pénzbírság összege az elzárási napok számával maradék nélkül osztható legyen. Megjegyzem, hogy átváltoztatásnak nincs helye, ha pénzbírságot alkalmaztak, illetőleg helyszíni bírságot kiadottak.

Az elzárás végrehajtásának megkezdése előtt – különös tekintettel a bv. kódex 123. § (1), (2) bekezdéseire – meg kell vizsgálni az elévülési szabályait. Az elévülés legfontosabb jogkövetkezménye az, hogy a jogerős büntetés nem hajtható végre, ezért az eljárás során folyamatosan figyelemmel kell kísérni az elévülési idő alakulását. Főszabály szerint a büntetés nem hajtható végre, ha a határozat jo-

gerőre emelkedésétől számítva 1 év már eltelt (relatív elévülési idő), az elévülés nyugvása, félbeszakadása esetén pedig az abszolút elévülési idő 2 év (jogvesztő határidő). Meg kell jegyezni, hogy léteznek eltérő elévülési idők a végrehajtási eljárásban, ezek ismertetésétől azonban eltekintek.

Az elzárás valamely közigazgatási norma megsértése miatt alkalmazható, személyi szabadság elvonásával járó jogkövetkezmény, amelyet az arra feljogosított szervek határozata alapján az arra kijelölt helyen és körülmények között lehet foganatosítani.

Az elzárás alkalmazhatósága szempontjából a legfontosabb közigazgatási jogi normákat az Szbtv. III. része és a 218/1999. (XII. 28.) kormányrendelet szabálysértési tényállásokban fogalmazza meg.

Elzárást csak az arra feljogosított hatóságok, vagy bíróság határozata alapján lehet végrehajtani. A hatóságok közül általános hatáskörrel jár el a községi, városi, megyei jogú városi, fővárosi kerületi jegyző. Különös hatáskörrel jár el a rendőrség, a Buda-környéki Vámhivatal, a Vám- és Pénzügyőrség Fővárosi Szabálysértési Hivatala és a Határvámhivatal. Az Szbtv. által hatáskörükbe utalt ügyekben az ún. szakhatóságok járnak el (pl. határőrség, ÁNTSZ kijelölt intézetei, Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség stb.)

Az elzárással is sújtható szabálysértések miatt, első fokon a helyi bíróság jár el, jogorvoslati fórumként pedig a megyei bíróság.

Az elzárás foganatosítása az erre kijelölt büntetés-végrehajtási intézetben vagy rendőrségi fogdán történhet. Az esetek többségében büntetés-végrehajtási intézetben történik az elzárás végrehajtása. Rendőrségi fogdán csak abban az esetben történhet az elzárás foganatosítása, ha az elkövető a rendőrség őrizetében van (az Szbtv. 77. § szerinti szabálysértési őrizet) és az elzárás hátralevő tartama a 10 napot

nem haladja meg [lásd R 2. § (3) bek.]. A rendőrségi fogdán való foganatosítás esetén a 19/1995. (II. 13.) BM-rendelet szabályait kell alkalmazni. Alapvetően célszerűségi okok miatt abban az esetben, ha az elkövető előzetes letartóztatásban van, vagy szabadságvesztés-büntetését tölti, az elzárást ugyanabban a büntetés-végrehajtási intézetben kell foganatosítani. Egyéb esetekben az elkövető lakóhelye szerint illetékes büntetés-végrehajtási intézetben kell az elzárást végrehajtani. (Az elzárás végrehajtására kijelölt büntetés-végrehajtási intézetek felsorolását a R melléklete tartalmazza.)

Az elzárás, jellegéből adódóan, személyi szabadság elvonásával jár, ez teremti meg annak előfeltételét, hogy mint ún. járulékos büntetés-végrehajtási feladat, jellemzően a büntetés-végrehajtási szervezet keretei között legyen végrehajtható.

Az eddigiekből kitűnik, hogy az elzárás végrehajtása szinte kizárólagosan a büntetés-végrehajtási szervezet feladatkörébe tartozó jogintézmény. Erre a körülményre tekintettel az alábbiakban a végrehajtásra vonatkozó legfontosabb szakmai szabályok ismertetésére kerül sor.

Befogadási eljárás

A foganatosítás szempontjából kiemelkedő jelentősége van a befogadási eljárásnak, amelyre csak abban az esetben kerülhet sor, ha a bíróság jogerős és végrehajthatósági záradékkal ellátott elzárást kiszabó, illetve meg nem fizetett pénzbírságot elzárásra átváltoztató határozata a büntetés-végrehajtási intézet rendelkezésre áll. Alapvetően célszerűségi okok miatt a befogadásra csak munkaidőben kerülhet sor.

A befogadási eljárás során egyértelműen meg kell állapítani az elkövető személyazonosságát, hiszen a végrehajtás megkezdésének ez mindenképpen az egyik előfeltétele.

„Nincs helye a befogadásnak, ha:

a. a bíróság határozata az intézetbe nem érkezett meg, és azt az elzárás megkezdésére jelentkező elkövető sem hozta magával, valamint ha kétséget kizáróan megállapítható, hogy a jelentkező személy az elkövetővel nem azonos,

b. az elkövető állandó orvosi felügyeletet és kímélő étrendet igénylő betegségben szenved, illetve ha a büntetés-végrehajtási intézet orvosa megállapítja, hogy az elkövető olyan súlyos betegségben szenved, amely miatt halaszthatatlan kórházi ápolásra szorul, vagy amelynek egészségügyi ellátását a büntetés-végrehajtási intézet nem tudja biztosítani,

c. az elkövető orvosi igazolással bizonyítja, hogy terhessége a 4. hónapját eléri,

d. az elkövető a lakóhelye szerint illetékes önkormányzat jegyzője igazolásával bizonyítja, hogy felügyeletre szoruló hozzátartozója az elzárás végrehajtása esetén felügyelet nélkül maradna.” [R 16. § (2) bek.]

Előfordulhat, hogy az elkövető személyazonosságának megállapítása nem sikerül, ezért a R 16. § (3) bekezdése lehetővé teszi az ún. ideiglenes befogadás alkalmazását, amelynek akkor van helye, ha az elzárás végrehajtására vonatkozó határozat hiányos, vagy kijavításra szorul, illetve ha a büntetés-végrehajtási intézet az elzárás végrehajtását kizáró ok gyanúját észleli.

A befogadás után fontos szakmai feladat az elzárás kezdő-, illetve utolsó napjának megállapítása, amelyről a R 18. § (2) bek. az alábbiak szerint rendelkezik:

„Az elzárás kezdőnapja, ha az elkövető:

a. felhívásra jelentkezett, vagy elővezették, a büntetés-végrehajtási intézetbe befogadás napja,

b. rendőrségi fogdában volt, és az elzárást folyamatosan tölti, a rendőrségi fogdába történt befogadás napja,

c. előzetes letartóztatásban volt, vagy szabadságvesztést töltött, az előzetes letartóztatás megszűnését, vagy megszüntetését

követő nap, a szabadságvesztés utolsó napját követő nap, illetőleg a feltételes szabadságra bocsátás napja,

d. idegenrendészeti őrizetet tölt, és elzárás végrehajtására érkezik bírósági határozat, az idegenrendészeti őrizet megszakítását követő nap,

e. elzárást tölt és újabb elzárás végrehajtására érkezik bírósági határozat, az előző elzárás utolsó napját követő nap.”

Halasztás, félbeszakítás

Ebben az alcímben azon lehetőségek áttekintésére kerül sor, amelyek a közigazgatás ún. *diszkracionális jogkörébe* tartoznak és alkalmazásuk jelentősen befolyásolja az elzárás gyakorlati végrehajtását. Az elzárást kiszabó határozat jogerőre emelkedése után (esetleg már előtte) felmerülhetnek olyan körülmények, amelyek alapot adhatnak az elzárás megkezdésének elhalasztására, a félbeszakításra, vagy a végrehajtás felfüggesztésére.

A halasztás és a félbeszakítás iránti kérelmet az első fokon eljáró bíróságnál lehet előterjeszteni vagy jegyzőkönyvbe mondani. Abban az esetben, ha a kérelem a szabálysértési hatóságnál került előterjesztésre, akkor azt továbbítani kell a bíróságnak.

A bíróság egészségi, családi, vagy más fontos okból engedélyezheti az elzárás megkezdésének elhalasztását vagy félbeszakítását, amelyek tartama külön-külön nem lehet több 6 hónapnál. Az erről szóló határozatot a büntetés-végrehajtási intézetnek meg kell küldeni, sürgős esetben azonban rövid úton (pl. távbeszélőn) is elrendelhető.

A félbeszakítás alkalmazásának lehetősége a büntetés-végrehajtási intézet parancsnokának is jogában áll, mert sürgős esetben (az elkövető betegsége, bírósági vagy közjegyzői eljárásban való

részvétele, súlyos beteg hozzátartozója meglátogatása vagy temetésén való részvétel) engedélyezheti azt.

Ha a félbeszakításra engedélyezett idő letelt és az elkövető nem jelentkezik az elzárás folytatására, a büntetés-végrehajtási intézet értesíti a szabálysértési hatóságot az elkövető elővezetésére intézkedés céljából.

Lehetőség van az elzárást kiszabó határozat végrehajtásának felfüggesztésére is abban az esetben, ha a rendelkezésre álló adatok alapján annak megsemmisítése, megváltoztatása várható, vagy ezt különös méltánylást érdemlő körülmény indokolja. A felfüggesztés időtartama 30 napnál nem lehet több. A teljesség kedvéért meg kell jegyezni, hogy az egyéniesített végrehajtás körébe tartozik a pénzbírság részletfizetésének engedélyezése is, azonban szabályainak ismertetésétől eltekintünk, mert nem érinti közvetlenül a büntetés-végrehajtási feladatokat.

Szigorúan el kell határolni a fentebb ismertetett lehetőségektől az elzárás megszakítását, amelyre akkor kerülhet sor, ha az elzárás foganatosítása alatt előzetes letartóztatásra vagy szabadságvesztés végrehajtása iránt érkezik értesítés. Ebben az esetben az elzárást az értesítés büntetés-végrehajtási intézethez érkezése napjával meg kell szakítani (lásd R 20. §).

Az elzárás módja

A bv. kódex általános szabályként rögzíti, hogy az elkövetőt megfelelően megilletik az elítélt részére biztosított jogosultságok, amelyek az eltérő jogi helyzetre való tekintettel bizonyos „kedvezményesebb bánásmódot” jelentenek. (Pl. saját ruháját viselheti, a lőfegyverhasználat eltérő szabályai stb.)

A bv. szervezet tagjai jogosultak és kötelesek az intézet biztonsága érdekében a szükséges intézkedéseket megtenni, köztük kényszerítő eszközöket igénybe venni.

Az elkövető emberi méltóságát tiszteletben kell tartani, nem lehet őt kínzásnak alávetni, kegyetlen, embertelen, megalázó bánásmódban részesíteni, rajta orvosi kísérletet, illetve beleegyezése nélkül tudományos vizsgálatot vagy kísérletet végezni. Az elzárás során biztosítani kell az elkövető őrzését, felügyeletét, ellenőrzését, valamint elhelyezését, ruházatát, egészségügyi ellátását és munkáltatását. Az elkövetőre vonatkozó rezsimszabályok a fogházéhoz nagyban hasonlóak. Az elkülönítésre vonatkozó szabályokat a bv. kódex 122. § (4) bekezdése és a R 38. § (2) bekezdése tartalmazza.

Eszerint el kell különíteni az elzárást töltőket a más jogcímen fogva tartottaktól, a férfiakat a nőktől, a betegeket az egészségesektől, a betegek közül a fertőzőket a nem fertőzőektől, a HIV-fertőzötteket a többi elkövetőtől.

A kényszerítő eszközök használatáról a büntetés-végrehajtás szervezetről szóló 1995. évi CVII. tv. a fogvatartottakra nézve általános rendelkezéseket tartalmaz. Az elzárást töltő elkövetőre (és az idegenrendészeti őrizetesre) speciális szabályt állapít meg: nincs helye lőfegyverhasználatnak, ha az elkövető engedély nélkül elhagyja az intézetet. Az engedély nélküli eltávozás nem minősül fogolyszökésnek és a jogalkotó nem tekinti olyan súlyos szabályszegésnek ezt a cselekményt, amely indokolná a lőfegyverhasználatot.

Az elkövető jogai – figyelemmel a bv. kódex és a R. vonatkozó szabályaira – az alábbiak szerint foglalhatók össze: az elkövető jogosult saját ruházatát viselni annak ellenére, hogy a büntetés-végrehajtási intézet az elítéltektől eltérő színű (barna) formaruhát biztosít részére. Az elkövetőt befogadáskor írásban nyilatkoztatni kell arról, hogy kívánja-e saját ruházatát viselni, a büntetés-végrehajtási intézet területén szabadon mozoghat, kivéve, ahol tartózkodása tilos, kapcsolattartási jogai kiterjednek a hozzátartozóival és az általa

megjelölt – büntetés-végrehajtási intézet által engedélyezett – személyekkel való levelezésre, csomagküldeményre, távbeszélő használatára. Az elkövető havonta egyszer élelmiszer-csomagot, kéthetenként tisztasági csomagot kaphat, látogatót egy alkalommal fogadhat. Sajtótermékek megrendelésére jogosult, de az elzárás relatíve rövid időtartama miatt ennek nincs sok gyakorlati jelentősége, a külön jogszabályban meghatározott összeget a személyes szükségleteire fordíthatja, jogosult az elkövető a büntetés-végrehajtási intézetben rendelkezésre álló közművelődési lehetőségeket igénybe venni. Lehetősége van használni a büntetés-végrehajtási intézet könyvtárát, rádióműsört hallgatni, televízió- műsort nézni, filmvetítésen részt venni, ismeretterjesztő előadást hallgatni, panaszt, kérelmet, jognyilatkozatot terjeszthet elő. Panaszát, illetve kérelmét a vonatkozó előírások megtartása mellett címezheti a büntetés-végrehajtási intézet szervezeti egysége vezetőjének, a büntetés-végrehajtási intézet parancsnokának, az országos parancsnoknak és az igazságügyi miniszternek. Az elkövető jogosult közérdekű bejelentés megtételére, amelyet abban az esetben, ha a büntetés-végrehajtási intézet tevékenységével függ össze, a büntetés-végrehajtási intézet parancsnoka megvizsgálja, 8 napon belül döntést hoz és közli az elkövetővel. Ha a közérdekű bejelentés nem a büntetés-végrehajtási intézet tevékenységével függ össze, akkor 8 napon belül az intézkedésre jogosult szervnek kell megküldeni. Az elkövető társadalmilag hasznos munka végzésére, illetve az annak megfelelő jövedelemre és munkavédelemre jogosult. Nincs munkakötelezettsége, csak kérelme alapján foglalkoztatható, amennyiben nyilatkozata alapján részt kíván venni a munkáltatásban, csak akkor tagadhatja azt meg, ha a kijelölt munka egészségét vagy testi épségét közvetlenül és súlyosan veszélyezteti. Az elkövetők elítéltekkel és előzetesen letartóztatottak-

kal munkavégzés céljából együtt szállíthatók, illetve együtt foglalkoztathatók. Az elkövető jogosult külső munkáltatásban részt venni. Értelemszerűen megilleti az elkövetőt a fizetett szabadság, azonban ennek az elzárás rövid tartama miatt csak elméleti jelentősége van. Üzemi baleset esetén baleseti ellátásra és baleseti egészségügyi szolgáltatásra igényt tarthat az elkövető. Női elkövető foglalkoztatása során meg kell tartani a nők egészségének és testi épségének védelméről szóló jogszabály rendelkezéseit. Megilleti az elkövetőt az a jog, hogy a már megállapított nyugellátását, illetve baleseti ellátását – kérelme alapján – a büntetés-végrehajtási intézetnek, vagy az általa meghatározott személynek folyósítsák (a gyakorlat ez utóbbi változat előnyben részesítését mutatja). Jogosult az elkövető vallásának gyakorlására a vonatkozó egyéb büntetés-végrehajtási szabályok megtartása mellett, amennyiben az elkövetőt az elzárás foganatosítása alatt a büntetés-végrehajtás hibájából kár éri, a 13/1996. (XII. 23.) IM-rendelet alapján kárigényét érvényesítheti, kárigénnyel léphet fel, továbbá az elkövetőnek joga van a higiéniai feltételeknek megfelelő egészséges elhelyezésre, és az elzárás ideje alatti tevékenységének megfelelő élelmezésre. Az elkövetők elhelyezésére fő szabály szerint az egy személyes jelleg vonatkozik, azonban, ha erre nincs lehetőség, akkor lakóhelyiségekben kell ezt megoldani. Az elhelyezés során érvényt kell szerezni a különböző – már korábban ismertetett – elkülönítési szabályoknak. Az elkövetők élelmezésére az általános szabályokat kell alkalmazni, amelyeket a bv. kódex 147. §-a tartalmaz. Nem fogadható be az elkövető, ha kímélő étrendet igényel, állandó orvosi felügyelet mellett. Étkezésére naponta háromszor kell időt biztosítani. Az étkezési idő főétkezésnél 30 perc, egyéb étkezésnél legalább 20 perc tartamban biztosítandó. Az elkövető egészségügyi ellátásra a vonatkozó 5/1998. (III. 6.) IM-rendelet szabá-

lyait a R. 44. §-ában meghatározott eltérésekkel (pl. befogadásakor fogászati, nőgyógyászati szűrés nincs, tüdőszűrés csak abban az esetben, ha erre lehetőség van stb.) kell alkalmazni. Az egészségügyi ellátást a büntetés-végrehajtás intézet egészségügyi szolgálata biztosítja, ha kórházi kezelésére van szükség, az elzárást félbe kell szakítani, illetve az elkövetőt be sem lehet fogadni, jogosult viszont az elkövető azon kedvezmények igénybevételére, amelyek az egyéniesített végrehajtás lehetőségéből adódnak (pl. beteg hozzátartozó meglátogatása stb.).

Az elkövetőt szabadon bocsátáskor utazási igazolvánnyal kell ellátni abban az esetben, ha a hazautazáshoz szükséges pénzzel nem rendelkezik, vagy az elzár-

rást nem abban a megyében hajtják végre, ahol az állandó lakóhelye van. Az elkövető részére ruházati segély csak abban az esetben adható, ha szabadon bocsátásakor nem rendelkezik az évszaknak megfelelő ruházattal.

A büntetés-végrehajtási intézet az elzárás kitöltéséről, illetőleg a pénzbírság megfizetése folytán történt szabadon bocsátásáról a szabálysértési hatóságot, valamint a bíróságot haladéktalanul értesíteni köteles.

Végül utalni kell arra a körülményre, hogy az Szbtv. hatálybalépése óta nagyon sok módosító javaslat érkezett, ami arra enged következtetni, hogy a közeljövőben újabb változások várhatók.

Pallo József